

32001L0115

17.1.2002

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 15/24

DYREKTYWA RADY 2001/115/WE**z dnia 20 grudnia 2001 r.****zmieniająca dyrektywę 77/388/EWG w celu uproszczenia, modernizacji i harmonizacji ustanowionych warunków fakturowania w zakresie podatku od wartości dodanej**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 93,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Obecnie obowiązujące warunki fakturowania, ustanowione i wyszczególnione na mocy art. 22 ust. 3, w wersji podanej w art. 28h szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawą wymiaru podatku ⁽⁴⁾, są stosunkowo nieliczne, w związku z tym określanie najważniejszych warunków w tym zakresie pozostaje w gestii Państw Członkowskich. Zarazem, wobec rozwoju nowych technik i metod fakturowania, warunki te przestały być właściwe.
- (2) Sprawozdanie Komisji z drugiego etapu wykonania SLIM (Prostsze Prawodawstwo dla Jednolitego Rynku) zaleca przeprowadzenie badania, służącego ustaleniu szczegółowych danych niezbędnych do celów VAT przy sporządzaniu faktury oraz wymagań technicznych i prawnych w zakresie elektronicznego fakturowania.
- (3) We wnioskach Rady Ecofin z czerwca 1998 r. podkreśla się, że wobec rozwoju wymiany handlowej prowadzonej drogą elektroniczną konieczne jest ustanowienie prawnych ram stosowania elektronicznego fakturowania, tak aby organy podatkowe mogły nadal wykonywać swe uprawnienia kontrolne.
- (4) W świetle powyższego dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego niezbędne jest sporządzenie listy, zharmonizowanej na poziomie wspólnotowym, określającej dane szczegółowe, jakie musi zawierać faktura do celów podatku od wartości dodanej, oraz przyjęcie szeregu wspólnych uzgodnień regulujących stosowanie elektronicznego fakturowania i elektronicznego przechowywania faktur oraz środków do celów wewnętrznego fakturowania i zlecenia na zewnątrz czynności fakturowania.

(5) Wreszcie, przechowywanie faktur powinno spełniać warunki przewidziane w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽⁵⁾.

(6) Od czasu wprowadzenia w roku 1993 przejściowych uregulowań dotyczących podatku VAT Grecja przyjęła prefiks EL w miejsce prefiksu GR ustanowionego w Międzynarodowej Normie ISO nr 3166 - alfa 2, określonej w art. 22 ust. 1 lit. d). Biorąc pod uwagę skutki zmiany prefiksu we wszystkich Państwach Członkowskich, wskazane jest ustanowienie wyjątku dla Grecji, zastrzegając niestosowanie wyżej wymienionej normy ISO w Grecji.

(7) W związku z powyższym dyrektywa 77/388/EWG powinna zostać zmieniona,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

W dyrektywie 77/388/EWG wprowadza się zmiany zgodnie z następującymi artykułami.

Artykuł 2

W art. 28h (który zastępuje art. 22 tej samej dyrektywy), wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 lit. d) dodaje się następujące zdanie: „Niezależnie od powyższego upoważnia się Republikę Grecką do stosowania prefiksu »EL«”;

2) ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. a) Podatnik zapewnia, aby faktura była wystawiana przez niego lub jego klienta albo osobę trzecią działającą w imieniu i na rzecz podatnika, na towary lub usługi, jakie podatnik dostarczył lub wykonał dla innego podatnika lub osoby prawnej nie będącej podatnikiem. Każdy podatnik zapewnia, aby faktura była wystawiona przez niego lub jego klienta albo osobę trzecią działającą w imieniu i na rzecz podatnika, w odniesieniu do dostaw towarów określonych w art. 28b (B) (1) i towarów dostarczonych na warunkach określonych art. 28c (A).

⁽¹⁾ Dz.U. C 96 E z 27.3.2001, str. 145.

⁽²⁾ Opinia wydana 13 czerwca 2001 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Dz.U. C 193 z 10.7.2001, str. 53.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/4/WE (Dz.U. L 22 z 24.1.2001, str. 17).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, str. 31.

Każdy podatnik zapewnia także, aby faktura była wystawiana przez niego lub jego klienta albo osobę trzecią działającą w imieniu i na rzecz podatnika, w odniesieniu do wszelkich zaliczek dokonanych na jego rzecz przed jakąkolwiek dostawą towarów, o których mowa w pierwszym akapicie, i w odniesieniu do każdej płatności zaliczki, dokonanej na jego rzecz przed zakończeniem świadczenia usług przez innego podatnika lub osobę prawną niebędącą podatnikiem.

Państwa Członkowskie mogą nałożyć, wobec osób niebędących podatnikami, obowiązek wystawiania faktury na towary lub usługi inne niż wymienione w poprzednich akapitach, jakie osoby te dostarczały lub świadczyły na ich terytorium. Nakładając taki obowiązek, Państwa Członkowskie mogą ustalić w odniesieniu do takich faktur mniej wymagań niż wyszczególniono w lit. b), c) i d).

Państwa Członkowskie mogą zwolnić podatników z obowiązku wystawiania faktury na takie towary lub usługi, dostarczone lub wykonane przez podatników na ich terytorium, które korzystają ze zwolnienia z podatku z prawem lub bez prawa do zwrotu podatku zapłaconego na poprzednim etapie, zgodnie z art. 13, art. 28 ust. 2 lit. a) i art. 28 ust. 3 lit. b).

Każdy dokument lub informacja, które zmieniają i odnoszą się wyraźnie i niedwuznacznie do faktury pierwotnej, traktuje się jak fakturę. Państwa Członkowskie, na których terytorium ma miejsce dostawa towarów lub świadczenie usług, mogą zezwolić na pominięcie w takim dokumencie lub informacji niektórych obowiązujących danych.

Państwa Członkowskie mogą ustanowić terminy wystawiania faktur przez podatników dostarczających towary lub świadczących usługi na ich terytorium.

Na warunkach, które określają Państwa Członkowskie, na których terytorium ma miejsce dostawa towarów lub świadczenie usług, dopuszcza się sporządzenie zbiorczej faktury na kilka odrębnych dostaw towarów lub usług.

Fakturę może wystawić klient podatnika, w odniesieniu do towarów lub usług dostarczonych mu lub wykonanych na jego rzecz przez danego podatnika, pod warunkiem że od początku istniała między tymi stronami umowa i pod warunkiem istnienia określonej procedury zatwierdzania poszczególnych faktur przez podatnika, który dostarcza towary lub świadczy usługi. Państwa Członkowskie, na których terytorium ma miejsce dostawa towarów lub świadczenie usług, ustalają zasady i warunki takiej umowy i procedury przyjęcia między podatnikiem a jego klientem.

Państwa Członkowskie mogą określić dodatkowe warunki wystawiania faktur przez klientów podatników, dostarczających towary lub świadczących usługi na ich terytorium. Na przykład mogą wymagać, by faktury, o których mowa, były wystawiane w imieniu i na rzecz podatnika. Takie warunki muszą być zawsze te same, niezależnie od miejsca siedziby klienta.

Państwa Członkowskie mogą ponadto określić szczegółowe warunki dla podatników dostarczających towary i świadczących usługi na ich terytorium w przypadku gdy osoba trzecia lub klient, będący wystawcą faktury, posiada siedzibę w kraju, z którym dane Państwo Członkowskie nie ma umowy o wzajemnej pomocy, podobnej co do zakresu do pomocy przewidzianej w dyrektywie Rady 76/308/EWG z dnia 15 marca 1976 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu roszczeń z tytułu niektórych opłat, ceł, podatków i innych środków (*), dyrektywie Rady 77/799/EWG z dnia 19 grudnia 1977 r. dotyczącej wzajemnej pomocy właściwych władz Państw Członkowskich w obszarze podatków bezpośrednich i pośrednich (**) i w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 218/92 z dnia 27 stycznia 1992 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków pośrednich (VAT) (***)

b) Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych przewidzianych w niniejszej dyrektywie w fakturach, do których mają zastosowanie przepisy pierwszego, drugiego i trzeciego akapitu lit. a), obowiązuje przedstawienie tylko następujących danych:

- data wystawienia,
- kolejny numer, nadany w ramach jednej lub kilku serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę,
- numer identyfikacji podatkowej VAT, określony w ust. 1 lit. c), pod jakim podatnik dostarczył towary lub usługi,
- w przypadku gdy klient jest obowiązany uiścić podatek od dostarczonych towarów lub wykonanych usług lub gdy dostarczono mu towary określone w art. 28c (A) - numer identyfikacji podatkowej VAT określony w ust. 1 lit. c), pod jakim dostarczono mu towary lub wykonano usługi,
- pełna nazwa (nazwisko) i adres podatnika i jego klienta;
- ilość i rodzaj dostarczonych towarów lub zakres i charakter wykonanych usług;
- data wykonania lub zakończenia dostawy towarów lub usług, lub data dokonania wpłaty zaliczki, określonej w lit. a) akapit drugi, o ile datę tę można ustalić i o ile różni się ona od daty wystawienia faktury,

- podstawa opodatkowania według stawki podatku lub zwolnienia, cena jednostkowa bez uwzględnienia podatku i wszelkie upusty lub rabaty, o ile nie zostały uwzględnione w cenie jednostkowej,
- zastosowana stawka VAT,
- kwota VAT do zapłacenia, chyba że zastosowano szczególne rozwiązanie, w stosunku do którego niniejsza dyrektywa wyłącza podanie takiej szczególnej informacji,
- w przypadku zwolnienia z podatku lub gdy obowiązek zapłaty podatku spoczywa na kliencie, odniesienie do właściwego przepisu niniejszej dyrektywy, do odpowiadającego mu przepisu krajowego lub wskazanie, że dostawa jest zwolniona z podatku lub podlega procedurze stornowania,
- w przypadku wewnątrzspółnotowej dostawy nowych środków transportu - szczególne dane wymienione w art. 28a ust. 2,
- w przypadku stosowania systemu marż – odniesienie do art. 26 lub 26a, do odpowiedniego przepisu krajowego lub wskazanie w inny sposób, że zastosowano system marż,
- w przypadku gdy osoba zobowiązana do zapłaty podatku jest przedstawicielem podatkowym w rozumieniu art. 21 ust. 2 - numer identyfikacji podatkowej VAT przedstawiciela podatkowego określony w ust. 1 lit. c) oraz jego pełna nazwa (nazwisko) i adres.

Państwa Członkowskie mogą zażądać od osób posiadających siedzibę na ich terytorium i dostarczających towary lub świadczących usługi na ich terytorium wskazania numeru identyfikacji podatkowej VAT klienta, określonego w ust. 1 lit. c), w przypadkach innych niż wymienione w akapicie pierwszym tiret czwarte.

Państwa Członkowskie nie wymagają podpisania faktury.

Kwoty wykazane w fakturze mogą być wyrażone w dowolnej walucie, z tym że kwotę podatku do zapłaty wyraża się w walucie krajowej Państwa Członkowskiego w przypadku gdy ma miejsce dostawa towarów lub świadczenie usług, przy zastosowaniu mechanizmu przeliczeniowego ustanowionego w art. 11 C (2).

W miarę potrzeby do celów kontroli Państwa Członkowskie mogą wymagać, by faktury na towary lub usługi dostarczone lub wykonane na ich terytorium i faktury otrzymane przez podatników na ich terytorium były przetłumaczone na język krajowy.

- c) Faktury wystawione zgodnie z lit. a) można wysyłać albo na piśmie albo, o ile klient wyraził na to zgodę, elektronicznymi środkami przekazu.

Państwa Członkowskie dopuszczają wysyłanie faktur drogą elektroniczną, pod warunkiem że autentyczność pochodzenia i integralność treści są zagwarantowane:

- bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 2 ust. 2 dyrektywy 1999/93/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisu elektronicznego (***); jednakże Państwa Członkowskie mogą zażądać, by bezpieczny podpis elektroniczny był oparty na certyfikacie kwalifikowanym i złożony przy użyciu bezpiecznego urządzenia do składania podpisów w rozumieniu art. 2 ust. 6 i 10 wymienionej dyrektywy,

- lub w systemie elektronicznej wymiany danych (EDI) określonym w art. 2 zalecenia Komisji 1994/820/WE z dnia 19 października 1994 r. odnoszącego się do aspektów prawnych elektronicznej wymiany danych (****), w przypadku gdy porozumienie w sprawie wymiany przewiduje zastosowanie procedur gwarantujących autentyczność pochodzenia i integralność danych; jednakże Państwa Członkowskie mogą, na określonych przez siebie warunkach, wymagać przekazania na papierze dodatkowego dokumentu zbiorczego podsumowującego.

Jednakże dopuszcza się przesyłanie faktur innymi środkami elektronicznymi, pod warunkiem zatwierdzenia tych środków przez dane Państwo (Państwa) Członkowskie. Komisja przedstawi, nie później niż do dnia 31 grudnia 2008 r., sprawozdanie oraz, w razie potrzeby, propozycję zmiany warunków elektronicznego fakturowania, w celu uwzględnienia ewentualnych nowych osiągnięć technicznych w tej dziedzinie.

Państwa Członkowskie nie mogą nakładać na podatników dostarczających towary lub świadczących usługi na ich terytorium żadnych innych obowiązków czy wymogów formalnych odnoszących się do elektronicznego przesyłania faktur. Jednakże mogą przewidzieć, do dnia 31 grudnia 2005 r., obowiązek wyprzedzającego zgłoszenia zamiaru stosowania takiego systemu.

Państwa Członkowskie mogą określić szczególne warunki dla faktur wystawianych elektronicznie na towary i usługi dostarczane na ich terytorium z kraju, z którym dane Państwo Członkowskie nie ma umowy o wzajemnej pomocy, podobnej co do zakresu do wzajemnej pomocy przewidzianej w dyrektywach 76/308/EWG oraz 77/799/EWG i w rozporządzeniu (EWG) nr 218/92.

W przypadku przesyłania elektronicznymi środkami przekazu do tego samego klienta partii zawierającej więcej niż jedną fakturę dane wspólne dla poszczególnych faktur można wskazać tylko raz, o ile dla każdej faktury dostępne są wszystkie informacje.

- d) Każdy podatnik zapewnia przechowywanie wszystkich kopii faktur jakie wystawił on sam, jego klient lub osoba trzecia działająca w imieniu i na rzecz podatnika oraz wszystkich faktur przez siebie otrzymanych.

Do celów niniejszej dyrektywy podatnik może wyznaczyć miejsce przechowywania, pod warunkiem że udostępni faktury i przechowywane dane bez nieuzasadnionej zwłoki właściwym organom na każde ich wezwanie. Jednakże Państwo Członkowskie może wymagać, by podatnicy posiadający siedzibę na jego terytorium powiadomili je o miejscu przechowywania, o ile znajduje się ono poza terytorium danego Państwa Członkowskiego. Jednakże Państwa Członkowskie mogą wymagać, by podatnicy posiadający siedzibę na ich terytorium przechowywali na ich terytorium faktury, wystawione przez podatników lub klientów podatników lub osoby trzecie działające w imieniu i na rzecz podatników, a także wszystkie faktury otrzymane przez podatników, w przypadku gdy przechowywanie odbywa się w sposób inny, niż elektronicznie w systemie gwarantującym pełny dostęp on-line do tych danych.

Przez cały okres przechowywania faktur wymagane jest zapewnienie autentyczności pochodzenia i integralność zawartości faktur, a także ich czytelność. W odniesieniu do faktur określonych w trzecim akapicie lit. c) niedozwolona jest zmiana zawartych w nich informacji; muszą one pozostać czytelne przez cały wymieniony okres.

Państwa Członkowskie ustalają okres, przez jaki podatnicy są zobowiązani do przechowywania faktur dotyczących towarów lub usług dostarczonych na ich terytorium oraz faktur otrzymanych przez podatnika posiadającego siedzibę na ich terytorium.

Aby zapewnić spełnienie warunków ustanowionych w akapicie trzecim, Państwa Członkowskie określone w akapicie czwartym mogą wymagać przechowywania tych faktur w oryginalnej postaci, w jakiej zostały przesłane – na piśmie lub elektronicznej. Mogą także wymagać, w przypadku przechowywania faktur w formie elektronicznej, by przechowywane były także dane gwarantujące autentyczność pochodzenia i integralność treści.

Państwa Członkowskie określone w akapicie czwartym mogą określić warunki szczególne, zabraniające lub ograniczające przechowywanie faktur w kraju, z którym nie są związani umową dotyczącą wzajemnej pomocy, podobną co do zakresu do wzajemnej pomocy przewidzianej w dyrektywach 76/308/EWG, 77/799/EWG i rozporządzeniu (EWG) nr 218/92 oraz w którym nie istnieją regulacje prawne dotyczące prawa dostępu do danych przy użyciu elektronicznych środków, pobierania ich z systemu i wykorzystania, określonych w art. 22a.

Państwa Członkowskie mogą wymagać, na określonych przez siebie warunkach, przechowywania faktur otrzymanych przez osoby niebędące podatnikami.

- e) Do celów lit. c) i d) przekazywanie i przechowywanie danych »przy użyciu elektronicznych środków« oznacza przekazywanie lub udostępnianie takich danych klientowi i przechowywanie ich przy zastosowaniu elektronicznych urządzeń do przetwarzania (łącznie z cyfrową

kompresją) i przechowywania danych, a także stosowanie technik teletransmisji przewodowej, radiowej, optycznej lub innych elektromagnetycznych środków.

Do celów niniejszej dyrektywy Państwa Członkowskie uznają dokumenty i informacje w formie pisemnej lub elektronicznej za faktury, o ile spełniają one warunki określone w niniejszym ustępie.

(*) Dz.U. L 73 z 19.3.1976, str. 18. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/44/WE (Dz.U. L 175 z 28.6.2001, str. 17).

(**) Dz.U. L 336 z 27.12.1977, str. 15. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem przystąpienia z 1994 r.

(***) Dz.U. L 24 z 1.2.1992, str. 1.

(****) Dz.U. L 13 z 19.1.2000, str. 12.

(*****) Dz.U. L 338 z 28.12.1994, str. 98;"

- 3) w ust. 8 dodaje się następujący akapit:

„Opcji przewidzianej w akapicie pierwszym nie można wykorzystywać w celu nakładania dodatkowych obowiązków, wykraczających poza obowiązki ustanowione ust. 3”;

- 4) w ust. 9 lit. a) dodaje się następujący akapit:

„Bez uszczerbku dla przepisów ustanowionych w lit. d) Państwa Członkowskie nie mogą jednak zwolnić podatników określonych w tiret trzecim z obowiązków określonych w art. 22 ust. 3”;

- 5) w ust. 9 dodaje się lit. d) w brzmieniu:

„d) Z zastrzeżeniem konsultacji z Komitetem przewidzianym w art. 29 i na warunkach przez siebie określonych Państwa Członkowskie mogą postanowić, że faktury na towary dostarczone lub usługi wykonane na ich terytorium nie muszą spełniać niektórych warunków określonych w ust. 3 lit. b) w następujących przypadkach:

— gdy wartość faktury jest niska lub

— gdy handlowa lub administracyjna praktyka stosowana w danym sektorze działalności gospodarczej albo techniczne warunki wystawiania faktur utrudniają spełnienie wszystkich wymagań określonych w ust. 3 lit. b).

Faktury, o których mowa, muszą w każdym przypadku zawierać:

— datę wystawienia,

— identyfikację podatnika,

— identyfikację rodzaju dostarczonych towarów lub wykonanych usług,

— należny podatek lub dane niezbędne do jego wyliczenia.

Uproszczone rozwiązania przewidziane w niniejszej literze nie mają zastosowania do transakcji określonych w ust. 4 lit. c)”;

6) w ust. 9 dodaje się lit. e) w brzmieniu:

„e) W przypadku gdy Państwa Członkowskie korzystają z opcji przewidzianej w lit. a) tiret trzecie, aby nie nadawać numeru określonego w ust. 1 lit. c) podatnikom, którzy nie realizują żadnej z transakcji określonych w ust. 4 lit. c), a także w przypadku gdy dostawcy lub klientowi nie nadano numeru identyfikacji podatkowej tego rodzaju, w fakturze należy wskazać zamiast takiego numeru inny numer, zwany referencyjnym numerem podatkowym, określony przez zainteresowane Państwa Członkowskie.

Jeśli podatnikowi nadano numer identyfikacji podatkowej określony w ust. 1 lit. c), Państwa Członkowskie wskazane w akapicie pierwszym mogą ponadto wymagać wykazania w fakturze:

- dla wykonanych usług, wymienionych w art. 28b (C), (D), (E) i (F), oraz dla dostaw towarów określonych w art. 28c (A) i (E) pkt 3 - numeru określonego w ust. 1 lit. c) i referencyjnego numeru podatkowego dostawcy,
- dla innych dostaw towarów i usług – tylko referencyjnego numeru podatkowego dostawcy lub tylko numeru określonego w ust. 1 lit. c)”.

Artykuł 3

Dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Artykuł 22a

Prawo dostępu do faktur przechowywanych elektronicznie w innym Państwie Członkowskim.

W przypadku gdy podatnik przechowuje wystawione lub otrzymane faktury przy użyciu środków elektronicznych gwarantujących dostęp on-line do danych i gdy miejsce przechowywania znajduje się w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym podatnik posiada siedzibę, właściwym organom w Państwie Członkowskim, w którym podatnik posiada siedzibę, przysługuje do celów niniejszej dyrektywy prawo dostępu do takich faktur, pobierania ich z systemu i wykorzystywania ich w granicach określonych przepisami Państwa Członkowskiego, w którym podatnik posiada siedzibę, i w zakresie, jaki jest danemu Państwu niezbędny do celów kontroli.”

Artykuł 4

1. W art. 10 ust. 2 akapit trzeci tiret pierwsze i trzecie skreśla się wyrazy „lub dokument uznawany za fakturę”.

2. W art. 24 ust. 5 skreśla się wyrazy „lub innych dokumentach uznawanych za faktury”, a w art. 26a (B), pkt 9 skreśla się wyrazy „lub inny dokument uznawany za fakturę”.
3. W art. 26a (C) pkt 4 skreśla się wyrazy „lub dokument ją zastępujący”.
4. W art. 28d ust. 3 i art. 28d ust. 4 akapit drugi, skreśla się wyrazy „lub inny dokument uznawany za fakturę” oraz „lub dokument”.
5. W art. 28g (który zastępuje art. 21 tej samej dyrektywy), wprowadza się następujące zmiany:
  - w ust. 1 lit. d) skreśla się wyrazy „lub inny dokument uznawany za fakturę”.
6. W art. 28o ust. 1 lit. e) skreśla się wyrazy „lub inny dokument ją zastępujący”.

Artykuł 5

Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy nie później niż do dnia 1 stycznia 2004 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 6

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 7

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 20 grudnia 2001 r.

W imieniu Rady

C. PICQUÉ

Przewodniczący